

τ' άντερο (ἐπὶ λίαν λαιμάργου. τρήμερος = ὁ ὑποστάς τριήμερον νηστείαν) Σύμ. Τ' χουρεύ' οὐ διάουλους 'ς τ' άντερα (ἐπὶ ὀργίλου καὶ δυστρόπου ἀνθρώπου) Ἡπ. (Ζαγόρ.) *Βλέπ' οὐ ἥλιους τ' ἄδιδρά τ'* (ἐπὶ λίαν ἀδυνάτου) Θράκ. (Αἰν.) || Παροιμ. *Πῶχει ἄδερ' ἄς τὰ ξῆ* (ἐκαστος ὀφείλει νὰ φροντίξῃ περὶ τῶν ἑαυτοῦ ὑποθέσεων) Κεφαλλ. Γνωμ. *Καὶ τ' άντερα 'ς τὴν κοιλιά μαλώνουν* (ὅτι καὶ οἱ στενοὺς δεσμοὺς ἔχοντες φιλονικοῦν) σύνθηθ. β) Ἔντερον πληρούμενον παστοῦ κρέατος, ἀλλὰς Καππ. (Φερτ.) 2) Ὑπὸ τὸν τύπ. *τοῦ γράς τ' άντερα*, εἶδος πόας ἐσθιομένης Κρήτ. 3) Ὑπὸ τὸν τύπ. *άντερο τοῦ πουλλιού*, τὸ φυτὸν ἀναγαλλίς ἢ ἀρουραία (*anagallis arvensis*) ΘΧελδράκ 75 ΠΓεννάδ. 111. Συνών. *αἵματόχορτο* 2.

άντεροβγάλης ὁ, σύνθηθ. *ἀδεροβγάλης* Ἄνδρ.

Ἐκ τῶν οὐσ. *άντερο* καὶ **βγάλης* < *βγάλλω*. Διὰ τὴν σύνθεσιν πβ. *μαχαιροβγάλης*, *ψυχοβγάλης*.

1) Ὁ ἐκβάλλων τὰ έντερα, ὁ ξεκοιλιάζων τὰ θύματά του, ἐπὶ κακούργων σύνθηθ. Ἡ λ. καὶ ὡς παρωνύμ. Πελοπν. (Ἀρκαδ.) 2) Ὁ προκαλῶν ἀναστάτῳσιν τῶν έντέρων σύνθηθ. : *Τί άντεροβγάλης εἶναι αὐτός ὁ ψάλλτης!* Ἀθῆν. *Αὐτὸ τὸ ἄλογο - αὐτὴ ἡ ἄμαξα εἶναι άντεροβγάλης* Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ. *Μωρέ, τί ἀδεροβγάλης εἶν' αὐτός;* (περὶ ἀτμοπλοίου κινουμένου πολὺ) Ἄνδρ. 3) Εἶδος χαρτοπαιγνίου προκαλοῦντος γέλωτα Πελοπν. : *Παίζουμε τὸν άντεροβγάλη*.

άντερογάρδουμα τά, ἀμάρτ. *ἀδερογάρδουμα* Κρήτ.

Ἐκ τῶν οὐσ. *άντερο* καὶ *γαρδούμα*.

Ἔντερα περιτλεκόμενα μετὰ έντοσθίων εἰς βοστρύχους καὶ βραζόμενα.

άντερογέμισμα τό, ἀμάρτ. *ἀδερογέμισμα* Κρήτ.

Ἐκ τῶν οὐσ. *άντερο* καὶ *γέμισμα*.

Τὸ γέμισμα, ἡ πλήρωσις τῶν έντέρων : Παροιμ. *Ἀδερογεμίματα κι ἄς εἶ δοῦ βάτου τροῦλλες* (ἐπὶ τῆς πληρώσεως ἐπιτακτικῶν ἀναγκῶν διὰ παντός μέσου).

***άντερόγκλεισι** ἡ, *ἀδερόγκλεισι* Πελοπν. (Κάμπος Λακων. Καρδαμ.) *άντερόγκλεισι* Ἀθῆν. Θράκ. (Καλαμ.) Πελοπν. (Ἀρκαδ. Βούρβουρ. κ. ἀ.) *άντερόγκλεισα* Πελοπν. (Μεσσ.) *ἀδερόγκλεισα* Πελοπν. (Λακων.) *ἀδερόγκλειζα* Πελοπν. (Λακων.)

Ἐκ τῶν οὐσ. *άντερο* καὶ **ἐγκλεισι*. Κατὰ ΒΦάβην ἐν Ἀθηνᾶ 45 (1933) 361 κέξ. ἐκ τοῦ *άντερο* καὶ *γλῖσα*, ὃ ἐκ τοῦ *κνῖσα*. Περὶ τοῦ γλ πβ. **ἄγκλησι* - *ἄγλησι*, *ἀγκλιὰ* - *ἀγλιὰ*, *ἀγκλούπα* - *ἀγλούπα* κττ.

1) Ἡ πτυχή τοῦ περιτοναίου ἐκ δύο πετάλων, τὰ ὁποῖα περικλείουν μεταξὺ αὐτῶν τὰ ἀγγεῖα καὶ νεῦρα τοῦ έντέρου καὶ λίπος, τὸ μεσεντέριον Ἀθῆν. Πελοπν. (Ἀρκαδ. Βούρβουρ. κ. ἀ.) β) Τὸ λίπος τῶν έντέρων Θράκ. (Καλαμ.) Πελοπν. (Λακων. Μεσσ.) : *Λειώνουμε τὲς άντερόγλεισες Μεσσ. Τὴν άντερόγκλεισι τὴν ἄνελοῦν καὶ γίνεται λίγδα* Καλαμ. 2) Τὸ πάγκρεας Πελοπν. (Κάμπος Λακων. Καρδαμ.)

άντεροδιαλύνω ἀμάρτ. *άντεροδιαλύζω* Νάξ. (Βόθρ. Φιλότ. κ. ἀ.) *ἀδεροδιαλύζω* Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Ἔντεροδιαλύω Ρόδ. Μέσ. *άντεροδιαλύζομαι* Νάξ. (Καλόξ. κ. ἀ.) Χίος *ἀδεροδιαλύζομαι* Πάρ. (Παροιμ.) *ἀδεροδιαλ'ζομαι* Πάρ. (Λεῦκ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *άντερο* καὶ τοῦ ρ. *διαλύνω*.

Α) Κυριολ. 1) Ἐνεργ. διαλύω, σπάζω τὰ έντερά τινος Νάξ. (Ἀπύρανθ. κ. ἀ.) : *Θὰ σὲ πιάσω νὰ σ' ἀδεροδιαλύσω!* (ἀπειλή). || Φρ. *Οἱ διαόλοι ν' ἀδεροδιαλύσουν τὰ μέσα*

σου! (ἀρά) αὐτόθ. 2) Ἀμτβ. παράγω βορβορυγμὸν Νάξ. (Βόθρ.) : *Ἀντεροδιαλύζουν τὰ σωθικά μου μέσα. Συνών. γοργγορίζω.*

Β) Μεταφ. 1) Προξενῶ εἰς τινα ταραχὴν καὶ δυσφορίαν, στενοχωρῶ Νάξ. (Φιλότ.) : *Μὴ μ' άντεροδιαλύζης. Καὶ μέσ. ταράσσομαι, δυσφορῶ, ἐρεθίζομαι, στενοχωροῦμαι* Νάξ. (Ἀπύρανθ. Καλόξ. κ. ἀ.) Πάρ. (Λεῦκ. Παροιμ.) Χίος : *Ἀδεροδιαλίστηκα τὴν δὲ ποῦ τὸν εἶδα Πάρ. Καθὼς τὸν εἶδα αἵματοκυλισμένο, άντεροδιαλύστηκα* Χίος *Ἄσε με, μὴ μου μιλήσ, γιατί άντεροδιαλύζομαι* Καλόξ. *Αὐτὴ ἡντεροδιαλύζούντανε, μὰ εἶντα νὰ πῇ Νάξ. Ἀντεροδιαλύζομαι νὰ σ' ἀκούω νὰ τὰ λές Νάξ.* 2) Μέσ. *ζηλεύω, φθονῶ* Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Πάρ. (Λεῦκ. Παροιμ.) : *Ὅσο μὲ θωρεῖ, ἀδεροδιαλύζεται Ἀπύρανθ. Ἀδεροδιαλύζεσαι τὴν οὐ, ὅσον ἀκούς καὶ λένε πῶς εἶμαι 'ὡ πρὸ καλὴ παρὰ σένα* ('ὡ = ἐγὼ) αὐτόθ. 3) Ἀμτβ. φοβοῦμαι, δειλιῶ Ρόδ. Συνών. *δειλιάζω, φοβάμαι.*

Πβ. *άντεροθερίζω, *άντεροκαίω, άντεροκόφτω, άντερολύνω.*

άντεροδιαλυστος ἐπίθ. ἀμάρτ. *ἀδεροδιαλυστος* Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ ἀμάρτ. ἐπίθ. *άντεροδιαλυστός* τοῦ ἀρκτικοῦ α προσλαβόντος σημ. στερητικὴν δι' ἀναβιβασμοῦ τοῦ τόνου. Ἰδ. ἀ- στερητ. 2α.

Ὁ μὴ ζηλεύων, ὁ μὴ ὑποφέρων ἀπὸ ζήλειαν : *Καμώνεται δὲ πῶς εἶν' ἀδεροδιαλυστος, μὰ 'φτός ἀδεροδιαλύζεται.*

άντεροθερίζω ἀμάρτ. *ἀδεροθερίζω* Θράκ. (Σαρεκκλ.) Μέσ. *ἀδεροθερίζομαι* Σῦρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *άντερο* καὶ τοῦ ρ. *θερίζω*.

1) Ἐνεργ. ἐνοχλῶ κυρίως καὶ μεταφ. Θράκ. (Σαρεκκλ.) : *Θὰ σ' ἀδεροθερίσω, ἅμα φὰς ἄγουρο. Σ' ἀδεροθερίσαν τὰ λόγια μου.* 2) Μέσ. *λυποῦμαι, στενοχωροῦμαι, πειράζομαι* Σῦρ. : *Ἄμα εἶδε τὸ φουστάνι μου, ἀδεροθερίστηκε.*

Πβ. *άντεροδιαλύνω, *άντεροκαίω, άντεροκόφτω, άντερολύνω.*

***άντεροκαίω**, μέσ. *άντεροκαίομαι* Ἡπ. Ἰων. (Βουρλ.) *άντεροκαίομαι* Ἡπ. (Χουλιαρ.) Ἔντεροκαίομαι Χάλκ. Ἔντεροκαίομαι Σύμ. *ἄντεροκαίομαι* Β.Εῦβ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *άντερο* καὶ τοῦ ρ. *καίω*.

1) Αἰσθάνομαι ἐσωτερικὸν καῦμα, φλόγῳσιν ἐνθ' ἀν. : *Ἀντεροκάηκα ἀπὸ τὴ δίψα* Βουρλ. 2) Μεταφ. *ἔχω ἐμμανὴ ἔρωτα* Ἡπ. : *Ἀντεροκάηκε αὐτός γιὰ τὴ δεινά.*

Πβ. *άντεροδιαλύνω, άντεροθερίζω, άντεροκόφτω, άντερολύνω.*

άντερόκαμα τό, ἀμάρτ. *άντερόκαμα* Ἡπ. (Χουλιαρ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. *άντερο* καὶ *κάμα*.

Φλόγῳσις τῶν έντέρων.

άντερόκομμα τό, Στερελλ. (Ἄμφ.)

Ἐκ τοῦ ρ. *άντεροκόφτω*.

Πόνος έντέρων : *Ἐχει άντερόκομμα σήμερα. Συνών. άντεροκομμός, άντεροκόψιμο.*

άντεροκομμός ὁ, Ἰόνιοι Νῆσ.

Ἐκ τοῦ ρ. *άντεροκόφτω*.

Ἀντερόκομμα, ὁ ἰδ. : Γνωμ.

Γλυκὰ λόγια τ' ἀφεντός, | πίκρα κι άντεροκομμός (ἐπὶ προσποιητῶν περιποιήσεων πρὸς ἐκμετάλλευσιν). *Εἶναι καὶ τὸ βίος, μὰ εἶναι κι ὁ άντεροκομμός* (ἡ περιουσία, ὁ πλοῦτος ἔχει καὶ τοὺς περισπασμούς του).

άντεροκόφτω ἀμάρτ. *άντεροκόβω* Βιθυν. Στερελλ. (Ἄμφ.) *ἀδεροκόβω* Κρήτ. Ἔντεροκόβω Καρ. (Μοῦγλ.)

